ИЮНЬ 8
1939 во
№ 79 (1042)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ ВЛКСМ КОМИ ОБКОМ ДА СЫКТЫВКАРСА ГОРКОМ

СОЦИАЛИСТИЧЕСКӦЙ ОРДЙЫСЬӦМЛЫ ВЫЛЬ РАЗМАХ

ВКП(б) ЦК-лӧн очередной Пленум да СССР-са Верховнӧй Советлӧн III Сессия, кодъяс неважӧн помалісны ассьыныс удж, вдохновитісны миянлысь народ социалистической строительстволӧн выль победаяс вылӧ. Быд лун пыр водзӧ содӧ трудовӧй подъём миян предприятиеясын, колхозъясын, вӧрлэдзан да кылӧдчан участокъясын. Коймӧд Сталинской Пятилетка нима ордйысьӧм паськалӧ став страна пасьта.

Не ичӧт рольыс став тайӧ уджын комсомоллӧн, томйӧзлӧн. Найӧ выступайтӧны ордйысьӧмын водзмӧстчысьясӧн, паськыда пропагандируйтӧны сылысь могъяс. Предприятиеяс вылын, колхознӧй муяс вылын, вӧръясын, кылӧдчан юяс вылын том сӧветскӧй патриотъяс шедӧдӧны ордйысьӧмын успех.

ВКП(б) XVIII съездлысь шуӧмъяс олӧмӧ пӧртӧмӧн, комсомольскӧй организацияяс пыдіджыка, конкретнӧйджыка занимайтчӧны производственнӧй вопросъясӧн. Сідз со Койгорт сиктса Калинин нима колхозын комсомольскӧй организация интересуйтчӧ колхознӧй производственнӧй олӧмӧн. Сійӧ добитчис, мый колхоз сиктсӧвет улын медводдзаӧн справитчис тувсов кӧдзаӧн. Ӧні комсомольскӧй организация займитчис строительство вопросъясӧн. Производство йылысь комсомольскӧй тӧждлунлӧн татшӧм примерыс абу этша.

Вӧр промышленностьын, колхознӧй строительствоын сулалӧны ӧна гырысь могъяс, кодъяс комсомолецъяссянь требуйтӧны ыджыд напряжениеа удж. Быд комсомолец, быд комсомольскӧй организация долженӧсь уджавны нӧшта бура, долженӧсь участвуйтны ордйысьӧмын нӧшта энергичнӧя. Ньӧти оз позь успокоитчыны шедӧдӧм успех вылын, ньӧти оз позь зазнавайтчыны.

Коймӧд Сталинской Пятилетка нима социалистическӧй ордйысьӧмлӧн вынас сылӧн **массовостьын** да **конкретностьын**. Сэні, кӧні ордйысьӧмӧ кыскӧма рабочӧйясӧс, колхозникъяслысь паськыд массаяс, кӧні ордйысьысьяс босьтісны ас выланыс конкретнӧй, определеннӧй обязательствоӧмъяс да пӧртӧны олӧмӧ сійӧ кӧсйысьӧмъяссӧ, сэні удж мунӧ организованнӧя, сэні ордйысьӧм сетӧ колана результат.

Торъя тӧдчанлун ордйысьӧм мунӧмын имеитӧ ёрта ёртлы отсасьӧм. Сыктывкарской сплав затонса комсомолецъяс, том рабочӧйяс не ичӧт результатъяс шедӧдісны асланыс уджын, но сійӧ результатъясыс некӧн оз йӧзӧдсьыны, водзынмунысьяслӧн опыт оз передавайтсьы став уджалысьяслы. Татшӧм ногӧн общӧй подъём, кодӧс требуйтӧ ордйысьӧм, шедӧдны он вермы.

Ордйысьӧмын успех шедӧдӧмын главнӧйыс—сійӧ ордйысьӧмӧн **веськӧдлӧм**. Мукӧдъяс думайтӧны, мый ордйысьӧмкӧ объявитӧма, договор лӧсьӧдӧма, кӧсйысьӧмъяс босьтӧма—делӧыс мунас аснас ачыс. Тайӧ дзик невеськыд мӧвпалӧм. Шедӧдны успех ордйысьӧмын сійӧ лоӧ—оперативнӧя веськӧдлыны сыӧн, кужӧмӧн возглавитны комсомолецъяслысь да томйӧзлысь творческӧй активность. Тайӧс торъя райкомолъясса веськӧдлысьяс вунӧдӧмаӧсь.

Бӧрръя кад комсомольскӧй организацияяс заводитісны нуӧдны хозяйственникъяслысь, предприятиеса, колхозса веськӧдлысьяслысь докладъяс обсуждайтӧм. Тайӧ зэв бур. Комсомолецъяс татшӧм ногӧн вермӧны пыдіа тӧдмасьны производство состояниеӧн, аддзыны уджлысь главнӧй звеносӧ, кодӧ кутчысьӧмӧн найӧ вермасны кыпӧдны производствосӧ ставнас. Но оз позь некутшӧма формальнӧя матыстчыны тайӧ серьёзнӧй делӧ дінӧ. Хозяйственникъяслысь доклад обсуждайтӧм оз ков сы вылӧ медым отчетын ошйысьны сійӧн. Сійӧ колӧ сы вылӧ, медым тӧдмасьны производство состояниеӧн да медым кужны сетны отсӧг тырмытӧмторъяс бырӧдӧмын, выль успехъяс шедӧдӧмын.

Коймӧд Сталинской Пятилетка нима социалистическӧй ордйысьӧм—миллионъяслӧн вынйӧра движение. Сылӧн цель—ӧддзӧдны СССР-лысь основнӧй экономическӧй мог—главнӧй капиталистическӧй странаясӧс экономика боксянь судзан да панъян мог решитӧм. Ордйысьӧмын участвуйтысь—великӧй всенароднӧй делӧын участник. Комсомольскӧй организацияяслӧн почетнӧй мог—нӧшта ыджыда паськӧдны сійӧ ордйысьӧм, мудзылытӧг кыскыны ордйысьӧмӧ рабочӧйяслысь, колхозникъяслысь выль слӧйяс.

Киргизскӧй искусство декадаса участникъясӧс Кремльын примитӧм

Прием вылын присутствуйтісны И. В. Сталин, В. М. Молотов, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, М. И. Калинин, А. А. Андреев, А. И. Микоян, А. А. Жданов, Л. П. Берия, Н. М. Шверник, Г. М. Маленков ёртъяс

Июнь 5 лунся рытын Большой Кремлевскӧй дворецын состоитчис Киргизскӧй искусство декадаса участникъясӧс примитӧм, кодӧс устроитіс искусство делӧяс кузя СССР СНК бердса комитет.

18 час кежлӧ Георгиевскӧй залын да Грановитӧй палатаын чукӧртчисны Киргизскӧй искусствоса работникъяс—Киргизскӧй государственнӧй музыкальнӧй театрса, Киргизскӧй государство филармонияса, Ошскӧй национальнӧй театрса артистъяс, народнӧй певецъяс, музыкантъяс, сказательяс, поэтъяс, писательяс, композиторъяс, художникъяс. Сэні найӧ встретитчисны столицаса общественностьлӧн представительяскӧд— ученӧйяскӧд, артистъяскӧд, писательяскӧд, музыкантъяскӧд, Сӧветскӧй Союзса геройяскӧд. Прием вылын присутствуйтісны ВКП(б) ЦК-са шленъяс, СССР да РСФСР Верховнӧй Сӧветъясса депутатъяс, народнӧй комиссаръяс.

Кыптіс восторженнӧй овациялӧн буря, кор Георгиевскӧй залӧ пырисны И. В. Сталин, В. М. Молотов, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, М. И. Калинин, А. А. Андреев, А. И. Микоян, А. А Жданов, Л. П. Берия, Н. М. Шверник, Г. М. Маленков ёртъяс. Кремлевскӧй дворец сводъяс улын дыр зэ лӧняв громовӧй „Ура". Быд боксянь кылісны чолӧмалӧмъяс роч да киргизскӧй кывъяс вылын: „Мед олас Сталин ёрт!", „Чолӧм Сталинлы!", „Ура!".

Киргизскӧй искусство декадаса участникъяслысь партияса да правительствоса руководительяскӧд, столицаса общественностькӧд торжественнӧй встреча восьтіс искусство делӧяс кузя СССР СНК бердса комитетын председательлысь обязанностьяс нуӧдысь М. Б. Храпченко ёрт.

— Талунъя лун сӧветскӧй искусстволӧн знаменательнӧй лун, — висьталіс Храпченко ёрт.— Киргизскӧй искусство декадаса, кодi сӧмын на помасис, участникъяс да искусство медбур мастеръяс Москвась чукӧртчисны Кремльын—миян страна сьӧлӧмын—партияса да правительствоса руководительяскӧд ӧтлаын, Сталин ёрткӧд ӧтлаын. Тайӧ ыджыд да радостнӧй праздник миянлы ставлы.

Сэсся Храпченко ёрт висьталӧ сы йылысь, мый Сталинскӧй Конституциялӧн дзирдалана шонді улын дзордзалӧны наука, культура, искусство. Быд народ развивайтӧ ассьыс форма серти национальнӧй пытшкӧс серти социалистическӧй искусство. Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революцияӧн мездмӧм киргизскӧй народ петкӧдліс, кутшӧм гырысь творческӧй вынъяс таитчӧны сыын. Аддзывлытӧм дженьыд срокӧн дзордзаліс замечательнӧй национальнӧй искусство, быдмисны сёясӧн сылӧн талантливӧй мастеръяс, лӧсьӧдӧма полноценнӧй профессиональнӧй музыкальнӧй театр.

— Киргизскӧй искусстволӧн декада,—водзӧ висьталӧ Храпченко ёрт,—сійӧ став сӧветскӧй страналӧн праздник, кодi приветствуйтӧ киргизскӧй народлӧн том искусстволысь всесоюзнӧй арена вылӧ пырӧм.

Заключениеын Храпченко ёрт приветствуйтіс замечательнӧй киргизскӧй искусствоса став представительӧс, кодъяс вдохновляйтсӧны асланыс творчествоын миян страна искусствоса работникъяслӧн медбур другӧн Сталин ёртӧн.

Радостнӧя приветствуйтісны став присутствуйтысьяс Сталин ёртӧс. Радейтана вождь, учитель да друг честь кузя юралӧ громовӧй „Ура!" Сы бӧрын речӧн рӧднӧй кыв вылын выступитіс Киргизскӧй ССР СНК-са председатель Кулатов ёрт, кодi став киргизскӧй народ нимсянь передайтіс пӧсь чолӧм Сталин ёртлы.

— Радейтӧм да подвигъяс йылысь, снеговӧй поднебеснӧй гӧраяс да голубӧй тыяс йылысь, могущество да мудрость йылысь уна замечательнӧй сыланкывъяс тэчис киргизскӧй народ аслас унанэмся история воас чӧжӧн. Но медся вдохновеннӧй сыланкывъяс сійӧ тэчӧ Ленин—Сталин великӧй партия йылысь, асла радейтана вождь Сталин ёрт йылысь, кодi, кыдз шонді, садьмӧдіс олӧмӧ Великӧй Октябрӧн мезмӧм народъяслысь богатырскӧй вынъяс.

Тайӧ кывъясыс, кодъяс петӧны киргизскӧй народлӧн самӧй сьӧлӧмсянь, вызывайтӧ став присутствуйтысьлысь ыджыд подъём. Сулалӧмӧн, бурнӧй овацияӧн приветствуйтӧны найӧ Сталин ёртӧс. Овация кыссис некымын минут чӧж.

Дзирдалана реч висьталіс искусстволӧн заслуженнӧй деятель Абдылас Малдыбаев. Ыджыд подъёмӧн сійӧ висьталіс киргизскӧй народлӧн патриотизм йылысь, большевикъяс партия дінӧ, сӧветскӧй правительство дінӧ, кодӧс возглавляйтӧ Молотов ёрт, сылӧн помтӧм радейтӧм йылысь.

Став присутствуйтысьяс сулалӧмӧн, пӧся чолӧмалӧны великӧй Сталинлысь вернӧй соратникӧс, сӧветскӧй правительствоса главаӧс—В. М. Молотов ёртӧс.

Сӧветскӧй Союзса народъяс дружбалы сиис ассьыс речьсӧ Киргизскӧй ССР-са заслуженнӧй артистка Сайра Киизбаева.

— Народъяслӧн дружба,—висьталіс Киизбаева ёрт,—сійӧ великӧй вын, кодi садьмӧдіс олӧмӧ народнӧй талантъяслысь бырлытӧм источникъяс.

Ассьыс выступление помалӧмӧн, Сайра Киизбаева пӧся приветствуйтіс СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса председательӧс М. И. Калининӧс.

Выступайтӧ Киргизскӧй ССР-са заслуженнӧй артистка Анвар Куттубаева. Сійӧ передайтӧ киргизскӧй народлысь пӧсь чолӧм нимын славнӧй Рабоче-Крестьянскӧй Краснӧй Армиялы—сӧветъяс великӧй страналӧн надежнӧй оплотлы да Сӧветскӧй Союзса первой маршаллы Климент Ефремович Ворошиловлы.

Юралӧ мощнӧй громовӧй „Ура". Заллӧн быд помсянь кылӧны чолӧмалана лозунгъяс Краснӧй Армия да сылӧн славнӧй нарком честь кузя.

Некымын час кыссис партияса да правительствоса веськӧдлысьяслӧн да киргизскӧй искусстволӧн декадаса участникъяслӧн дружественнӧй встреча. Пӧся прӧщайтчисны Сталин ёрт да сылӧн соратникъясыс гӧсьтъяскӧд. Став присутствуйтысьяс дорӧ шыӧдчӧмӧн, В. М. Молотов ёрт провозгласитіс:

— Став великӧй сӧветскӧй народ вӧсна! Киргизскӧй искусство дзордзалӧм вӧсна! Киргизскӧй народ вӧсна, сійӧ шуд вӧсна! Ура!

В. М. Молотовлӧн тайӧ кывъяс вылӧ зал вочавидзис восторженнӧй „Ура"-ӧн да дыр кыссяна овацияӧн.

Прием дырйи вӧлі ыджыд концерт, кӧні ыджыд успехӧн выступитісны Киргизскӧй искусство декадаса участникъяс, столицаса искусстволӧн тӧдчана мастеръяс да Красноармейскӧй сылӧм да йӧктӧм кузя СССР-са краснознаменнӧй ансамбль.

(ТАСС).

147

Капиталистическӧй странаясын выль экономическӧй кризис

Кризисъяс— капитализмлӧн неизбежнӧй спутник. Кризисъяслӧн медбӧръя, конечнӧй помкаӧн лоӧ капиталистическӧй обществолӧн основнӧй противоречие—производстволӧн общественнӧй характер да присвоениелӧн частнӧй характер костын противоречие. Капиталистическӧй общество мунан процессын основнӧй противоречие содӧ уна производнӧй противоречиеӧн: капиталистическӧй производстволӧн помтӧма паськавны стремление да капиталистическӧй рыноклӧн ограниченнӧй рамкаяс костын, производство да потребление костын противоречиеӧн да сідз водзӧ. Кризис—сійӧ капиталистическӧй общество став противоречиеяслӧн взрыв да сыкӧд тшӧтш противоречиеяс регыд кежлӧ насильственнӧя разрешитӧм. Кризис заводитӧ аснас цикл, вуджӧ депрессияӧ, вежсьӧ оживлениеӧн, бӧръяс—гӧраӧ кыптысь капитализм условиеясын—вуджӧ подъёмӧ либӧ дзоридзалӧмӧ сы вылӧ, медым бара пӧрны выль кризисӧ.

Империализм условиеясын, торъя нин капитализмлӧн общӧй кризис кадын, лоӧ цикллӧн вежсьӧм, деформация. Кризисъяс лоӧны джуджыдджыкӧсь да дырджык нюжаланаӧсь, депрессия нюжалӧ, не пыр оживление бӧрын лоӧ подъём. Став тайӧ чертаясӧн характеризуйтчӧны война бӧр кадся кризисъяс.

Сталин ёрт В КП(б) XVIII-ӧд съезд вылын сетіс выль экономическӧй кризислысь пыді анализ да восьтіс сылысь специфическӧй особенностьяс.

Выль кризислӧн характернӧй особенностьяс лоӧ сыын, мый сійӧ заводитчис эз промышленность процветайтӧм бӧрын, кыдзи сійӧ 1929 вося кризис дырйи, а депрессия да неыджыд оживление бӧрын, кодi эз вудж процветайтӧмӧ. Сідзи, Америкаса Соединеннӧй Штатъясын кризис заводитчиг кежлӧ продукциялӧн объем вӧлі тӧдчымӧн улынджык 1929 вося уровень серти. Чугун вӧлі сывдӧма 1937 воын сӧмын 37 миллион тонн сэки кор 1929 воын вӧлі сывдӧма 43 миллион тонн. Сталь 1937 воын сывдӧма 28,3 миллион тонн, а 1929 воын—55,2 миллион тонн. Тайӧ висьталӧ, мый ӧнія кризис лоӧ ёна сьӧкыдджык да воддза кризис серти сыкӧд вермасьны лоӧ сьӧкыдджык.

Ӧнія кризислӧн мӧд особенность лоӧ сыын, мый сійӧ заводитчис не мирнӧй кадын, а мӧд империалистическӧй война пансьӧм бӧрын нин. Агрессивнӧй империалистическӧй государствояс война нуӧдны нин, вуджӧдісны ассьыныс овмӧс военнӧй экономика рельсъяс вылӧ. Сідз шусьысь демократическӧй государствояс перестраивайтчӧны военнӧй лад вылӧ. Война дезорганизуйтӧ рынокъяс да сетӧ капиталистическӧй овмӧслы ӧти бока быдмӧм: усиленнӧя быдмӧ военнӧй промышленность, ичӧтмӧ паськыда потребляйтан предметъяслӧн да промышленность мукӧд отрасльяслӧн производство, чинӧ ньӧбан способностьяс население паськыд массаяслӧн, кодъяс чорыда эксплоатируйтсьӧны господствуйтысь классъясӧн. Империалистическӧй агрессор-государствояс, кодъяс панісны война, видзисны сы вылӧ ассьыныс сырьё да валюта запасъяс. „Тайӧ означайтӧ, мый капитализмлӧн ресурсъяс ӧнія кризисысь нормальнӧя петӧм вылӧ лоӧ ёна этшаджык, воддза кризисса кад серти" (Сталин).

Выль экономическӧй кризис характеризуйтсьӧ нӧшта татшӧм коймӧд моментӧн. „Воддза кризисысь торъялӧмӧн, ӧнія кризис абу всеобщӧй, а захватывайтӧ, пока что, медся экономически вынйӧра странаясӧс, кодъяс нӧшта эз на вуджны военнӧй экономика рельсъяс вылӧ".

Агрессор-странаяс — Германия, Италия, Япония, кодъяс паськӧдісны промышленностьлысь военнӧй снаряжение вӧчан отрасльяс, ӧні абу на кризис состояниеынӧсь, кӧть и матыстчӧны сэтчӧ. „Тайӧ означайтӧ, мый сійӧ кадӧ кор экономически вынйӧра, не агрессивнӧй странаяс кутасны петны кризис полосасысь, агрессивнӧй странаяс, военнӧй горячка дырйи ассьыныс золотӧй да сырьевӧй запасъяс истощитӧмӧн, долженӧсь пырны чорыд кризис полосаӧ" (Сталин).

Агрессивнӧй странаясын золотӧй да сырьевӧй ресурсъяс истощитчӧм, став вынъяс военнӧй нуждаяс обеспечитӧм кузя уджъяс вылӧ отвлекитӧм результатын артмис зэв ыджыд диспропорция народнӧй овмӧс торъя отрасльяслӧн производство костын, частности производство средствояс производитӧм да потребляйтан предметъяс производитӧм костын. Потребляйтан предметъяс тырмытӧм да инфляция вӧсна содӧны донъяс. Кымын ыджыдджык диспропорция народнӧй овмӧсын, сымын ыджыдджыкӧсь противоречиеяс, сымын интенсивнӧйджыкӧн, разрушительнӧйджыкӧн лоӧны кризислӧн действиеяс.

Видлам торъя странаяслысь положение.

США-ын кризис заводитчис 1937 воын, да мунӧ зэв бурнӧя. Промышленнӧй продукциялӧн объём 1937 воса майын 1929 вося уровень серти составляйтіс 102,5 прӧчент, 1938 вося январын сійӧ составитіс сӧмын 66,4 прӧчент—усис коймӧд юкӧнсьыс ыджыдджыка. 1937 вося куим тӧлысьӧн (сентябрь—ноябрь) США-ын вӧлі кусӧдӧма 77 доменнӧй пач, сымда мыйда вӧлі кусӧдӧма 1929 вося кризис дырйи 14 тӧлысьӧн. Чугун сывдӧм чиніс 3,7 млн. тоннасянь 1937 вося августын 1 млн. тоннаӧдз 1938 вося июньын; сталь сывдӧм—5,2 млн. тоннасянь 1937 вося майын 1,7 млн. тоннаӧдз 1938 вося февральын. Безработнӧйяслӧн лыд, официальнӧй даннӧйяс серти, содіс 8,3 млн. мортсянь 1937 вося сентябрын 11 млн. мортӧдз 1938 вося январын; збылысьсӧ безработнӧйяс США-ын ёна унджык. Промышленнӧй продукция усьӧмлӧн медся улыс точкаӧ вӧлі воӧма 1938 вося майын. Сы бӧрын заводитчис усьӧмлӧн надзмӧм да весиг промышленнӧй продукция индекслӧн неыджыд быдмӧм. Век жӧ 1938 волӧн да 1939 вося медводдза тӧлысьяслӧн итогъяс висьталӧны сы йылысь, мый США-ын кризис мунӧ водзӧ: промышленнӧй продукциялӧн объём пыр нӧшта тӧдчымӧна кольӧ 1937 вося уровеньысь, резкӧя бӧрӧкольӧ ортсыса торговлялӧн объём.

Англиятын промышленнӧй кризис паськалӧм йылысь висьталӧ промышленнӧй продукциялӧн систематическӧя усьӧм: 1937 вося нёльӧд кварталын промышленнӧй продукциялӧн объём 1930 вося дінӧ, кодӧс босьтӧма 100 прӧчент пыдди, составляйтіс 127,1 прӧчент; 1938 вося первой кварталын—123,1 прӧчент; мӧд кварталын—113,4 прӧчент; коймӧд кварталын—108,5 прӧчент; нёльӧд кварталын наблюдайтсьӧ неыджыд кыптӧм. Чугун сывдӧм чиніс 796 сюрс тоннасянь 1937 вося декабрын 453 сюрс тоннаӧдз 1938 вося декабрын. Сталь сывдӧм сійӧ жӧ кадӧ—1.122 сюрс тоннасянь 666 сюрс тоннаӧдз; текстильнӧй промышленность продукциялӧн индекс 1937 вося мӧд кварталын составляйтіс 111,4 прӧчент, 1938 вося мӧд кварталын—87,7 прӧчент. Резкӧя содіс безработица: безработнӧйяслӧн лыд 1.334 сюрс мортсянь содіс 2.017 сюрс мортӧдз—Англиялы тайӧ зэв ыджыд содӧм.

Францияын кризис паськалӧ водзӧ. Сідз, чугун сывдӧм 705 сюрс тоннасянь 1937 вося октябрын усис 419 сюрс тоннаӧдз 1938 вося августын; безработнӧйяслӧн лыд 1939 вося январын содіс 461 сюрс морт вылӧ сэки кор 1937 воын шӧркода тӧлысьын содіс 379 сюрс морт вылӧ.

Кризис ӧні нӧшта слаба на заденитіс фашистскӧй странаясӧс.

Германияын сыкӧд йитӧдын, мый сійӧ Италия да Япония серти сёрӧнджык перестроитіс ассьыс экономикасӧ военнӧй лад вылӧ, 1938 воын промышленнӧй продукциялӧн объём водзза воясся серти неыджыдӧн содіс. Продукциялӧн содӧм мунӧ военнӧй нуждаяс обслуживайтысь отрасльяс счет весьтӧ. Производство средствояс производитӧм паськалӧ ёна тырмытӧма. Вель уна показательяс висьталӧны основнӧй капитал сёйӧм йылысь. Основнӧй капитал сёйӧм угрожайтана ыджтаӧдз воис кӧрттуйяс вылын. Подвижнӧй составлӧн бырӧм оз вевттьысьы выль паравозъяс да вагонъяс вӧчӧмӧн. Татысь артмӧны уна крушениеяс да Германияса кӧрттуйяслӧн неспособность справитчыны на водзын сулалысь могъясӧн. Потребление предметъяс население душа вылӧ производитӧм Германияын чинӧ. Сідз, промышленнӧй продукциялӧн общӧй индекс 1938 воын составитіс 118,7 прӧчент 1929 вося уровень дорӧ, а розничнӧй товарооборотлӧн объём 1938 воын составитіс сӧмын 82 прӧчент 1929 вося серти. Резкӧя чиніс Германиялӧн золотӧй запасъяс, кодъяс составитісны 1938 вося сентябрын сӧмын 17 миллион важъя золотӧй доллар; ыджыдӧ инфляция, мыйӧ пыр энергичнӧйджыка прибегайтӧ фашизм военнӧй авантюраяс финансируйтан источникъяс бӧрся аслас вӧтлысьӧмын.

Италияын, кодi находитчӧ 1935 восянь война состояниеын, военнӧй конъюктура вылӧ видзӧдтӧг, 1938 воын заводитчис промышленнӧй продукция объёмлӧн чинӧм: промышленнӧй продукциялӧн уровень 1938 воын составитіс 96 прӧчент 1929 во серти, сэк кор 1937 воын составляйтліс 99,6 прӧчент. Резкӧя чинӧ питание продуктаяс импортируйтӧм: 1938 воын сійӧ составитіс 1929 вося уровень серти 16,1 прӧчент, сэк кор 1937 воын составляйтіс 34,5 прӧчент. Италияын овмӧслӧн напряженнӧй состояние йылысь висьталӧ золотӧй ресурсъяслӧн истощитчӧм: 1938 вося сентябрын найӧ составляйтісны сӧмын 124 млн. важъя зарни доллар; сы йылысь жӧ висьталӧ государственнӧй задолженностьлӧн ӧдйӧ содӧм, кодi 1937 вося июнь 30 лун кежлӧ вӧлі 46,2 прӧчент вылӧ ыджыдджык 1929 вося задолженность серти, а 1938 воын лои ыджыдджык 74,4 прӧчент вылӧ.

Сідз жӧ кыдзи и Италияын, **Японияын**, военнӧй конъюктура вылӧ видзӧдтӧг, промышленнӧй продукциялӧн объём чинӧ: промышленнӧй продукциялӧн уровень 1937 воын 1929 вося уровень дінӧ составитіс кӧ 170,8 прӧчент, то 1938 воын сійӧ составитіс 165 прӧчент. Япониялӧн эм ыджыд сьӧкыдлунъяс сылы колан сырьевӧй тӧвар импортируйтӧмын. Сылӧн став промышленность тӧдчанаа зависитӧ мукӧд странаясысь сырьё вайӧмсянь. Медым имеитны позянлун импортируйтны, сійӧ должен нуны тӧдчана масса тӧвар. Но Япониялӧн экспортнӧй возможностьяс тӧдчымӧна ограничитӧма ёна напряженнӧй международнӧй положение да вель уна странаын японскӧй тӧваръяс бойкотируйтӧм результатын. Тӧдчымӧна ассьыс золотӧй запасъяс исчерпайтӧмӧн да экспорт колана объёмын паськӧдӧм вылӧ позянлунъяс имеиттӧг, Япониялы быть лоӧ чинтыны импорт. И сы вӧсна, мый сэки жӧ медводз сылы лоӧ обеспечивайтны военнӧй нуждаяс, промышленностьлӧн уна отрасльяс кольӧны колана сырьётӧг да чинтӧны производство.

* *
*

Выль экономическӧй кризис вайӧдӧ империалистическӧй государствояс костын противоречиеяс водзӧ ёсьмӧмӧ. „Сёрни мунӧ ӧні мир, влияние сфераяс, колонияяс военнӧй действиеяс туйӧн выльысь юклӧм йылысь" (Сталин).

Япония кык во гӧгӧр нуӧдӧ захватническӧй грабительскӧй война Китайын. Германия сідз шусяна демократическӧй державаяс попустительство дырйи ньылыштіс Австрия, Чехо-Словакия, Клайпеда да гӧтӧвитчӧ водзӧ захватъяс кежлӧ. Италия Абиссиния босьтӧмӧн, кодӧс переваритны сылы не сэтшӧм прӧст, лихорадочнӧя тэрмасьӧмӧн закрепляйтӧ ассьыс позицияяс Испанияын. Сійӧ лэдзис уна сё самолётъяс да танкъяс беззащитнӧй Албанияы паныд.

Мӧд империалистическӧй война ыпъялӧ зэв ыджыд пространство вылын Шанхайсянь Гибралтарӧдз.

Господствуйтысь классъяс пуктӧны кровавӧй бойнялысь издержкаяс рабочӧй класс да гӧль крестьянство пельпомъяс вылӧ. Ёна содіс рабочӧй классӧс эксплоатируйтӧм агрессор-странаясын: чинтыссьӧ уджн дон, нюжӧдсьӧ уджалан лун, инфляцияӧн мырддысьӧ уджалысь йӧзлӧн медбӧръя грӧшъясыс. Выль экономическӧй кризис зэв ёна ёсьмӧдӧ, джуджданӧ империалистическӧй странаясын классӧвӧй противоречиеяс.

Мӧд империалистическӧй война да выль экономическӧй кризис фон вылын торъя яркӧя тӧдчӧ СССР-са народнӧй овмӧслӧн неуклоннӧя быдмӧм. ВКП(б)-лӧн XVIII съезд вӧчис итогъяс миян странаын социализмлӧн всемирно-историческӧй победаяслы да индіс туйяс водзӧ, коммунизмӧ миян победоноснӧя мунӧмлысь.

А. Мендельсон.

АВТОРИТЕТ

Водзті миян колхозса комсомольскӧй организация вӧлі ёна слабӧн да дерт сэки сійӧ авторитетӧн колхозникъяс водзын пӧльзуйтчыны эз вермы. 1938 вося октябрын, кор менӧ бӧрйисны первичнӧй комсомольскӧй организацияӧ секретарӧн, миян вӧлі сӧмын 3 комсомолец. Ме медвод дза луньясьсянь жӧ гӧгӧрвои, мый куим мортнад этша мый верман вӧчны, организация должен лоны крепыдӧн, ыджыдӧн. И ме босьтчи томйӧзӧс комсомол радъя кыскӧмӧ.

Томйӧз миян эм, унаӧн на пӧвсысь бура уджалӧны вӧрлэдзан, кылӧдчан уджъяс вылын, колхознӧй производство вылын. Куті накӧд сёрнитны комсомолӧ пырӧм йылысь и 1939 вося январь кежлӧ миян организацияын вӧлі нин 12 комсомолец. Выль пырысьяс став ныс вӧліны производство вылын бура уджалысьяс. А. Красильников да П. Давыдов тыртісны таво тӧв 220 нормаӧн. Мукӧдыс сідз жӧ луньяэ нормаяс тыртісны пыр содтӧдӧн.

Кылӧдчан удж вылӧ ми ыстім 10 комсомолецӧс. Найӧ уджалісны Пӧинга ю вылын. Найӧ вайӧдісны моль ю устьеӧдз срокысь водзджык.

Асланыс бура уджалӧмӧн комсомолецъяс завоюйтісны колхозникъяс пӧвсын авторитет, налысь уважение. Неважӧн комсомолецъяс дорӧ шыасис колхозса юралысь:

— Колхозӧ колӧ бригадир. Выделитӧй вайӧ энергичнӧйджык ёртӧс.

Ми выделитім комсомолец Д. Морозов ёртӧс. Сійӧ петкӧдліс асьсӧ бур производственникӧн и ӧні эз омӧля босьтны бригадир уджӧ. Партийнӧй организация сійӧс примитіс партияса шленӧ кандидатӧн. Мӧдӧдім сідз жӧ 2 комсомолецӧс курсъяс вылӧ.

Бӧръя кадӧ мӧдӧдім вит медбур комсомолецӧс Максаковскӧй запаньӧ пуръясян уджъяс вылӧ. Комсомолецъяс миян быд уджвылын уджалӧны бура, а медся бура уджалӧ комсомолка Настя Давыдова.

Ми кутам и водзӧ уджавны бура, завоюйтӧм авторитет ми пыр водзӧ кутам ёнмӧдны.

М. Куликова,

Межадорса „Рытъя кыа" колхозын комсомольскӧй организацияса секретарь.

Котыртім 13 звено

Миян, „Коми" колхоз бердса (Кибра сикт, Сыктыв район) комсомольскӧй организация котыртчис неважӧн на. Но лунысь-лунӧ миян организация ёнмӧ. Ӧні миян организацияын ставыс лыддыссьӧ нин 12 комсомолец, кодъяс ставныс уджалӧны колхознӧй производство вылын да кылӧдчан уджъяс вылын.

ВКП(б) XVIII съезд бӧрын миян комсомольскӧй организация нӧшта серьёзнӧя кутчысис производственнӧй уджӧ. Тувсов кӧдза кежлӧ лӧсьӧдчигӧн вӧлі котыртӧма „Легкӧй кавалериялысь" группа, кодi прӧверитіс кӧдза кежлӧ лӧсьӧдчӧмлысь состояние да сетіс колхозса веськӧдлысьяслы практическӧй отсӧг. Колхозын котыртӧма 13 звено.

Ӧні миян комсомолецъяс тышкасьӧны колхозын звеноъяс ёнмӧдӧм вӧсна.

А. Шадрин,

колхознӧй организацияса секретарь.

ЛЕНА ОСИПОВА—Шойнатыса средней школаын велӧдчысь-отличница, комсомолка.

ТЫРТІСНЫ СОДТӦДӦН

Сыктыв районын 1939 вося йӧв поставка кузя государственнӧй план май 20 лун кежлӧ тыртӧма 60,8 прӧчент вылӧ. Торъя колхозъяс йӧв поставка план тыртісны нин. Чухлӧм сиктса „Ключ" колхоз поставка план тыртісны 100 прӧчент вылӧ да вузалісны государстволы 2 сюрс литра. Йӧв поставка содтӧдӧн тыртісны „Кр. партизан" да „Югыдлань" колхозъяс. **И. Л.**

Велӧдчан во помалісны бура

Куръядорса начальнӧй школаысь (Кулӧмдін р-в) велӧдчысьяс кӧсйысьлісны велӧдчан во помавны отличнӧя. Найӧ ассьыныс кӧсйысьӧмсӧ честьӧн пӧртісны олӧмӧ. Коймӧд класса велӧдчысьяс Африкан, Егор, Василий, Игорь да Александр Уляшевъяс велӧдчан во помалісны отличнӧя да бур отметкаясӧн.

В. К. Тутринов.

Большевистскӧй делӧясӧн вочавидзам СССР Верховнӧй Сӧвет Коймӧд Сессия шуӧмъяс вылӧ

Босьтчисны Коймӧд Сталинскӧй Пятилетка нима ордйысьӧмӧ

Июнь 4 лунӧ Максаковка запаньын муніс СССР Верховнӧй Сӧвет Коймӧд Сессия итогъяслы сиӧм унаӧйза митинг.

Ӧтсӧгласӧн примитӧм резолюцияын висьтавсьӧ: „Ми, Максаковка запаньса рабочӧйяс да служащӧйяс ставнас да тырвыйӧ ошкам „СССР Верховнӧй Сӧвет Коймӧд Сессиялысь шуӧмъяс да ставӧн босьтчам Коймӧд Сталинскӧй Пятилетка нима социалистическӧй ордйысьӧмӧ. Уджын социалистическӧй методъяс паськӧдӧм подув вылын ми лунысь лун кыпӧдам уджлысь производительность да срокысь водз тыртам запаньын вӧр пуръянӧм кузя 1939 вося план.

Ми кӧсйысям:

Лунъя нормаяс тыртны 120 прӧчент вылӧ да чуксалам социалистическӧй ордйысьӧмӧ Емдін районувса Черноярскӧй запаньысь рабочӧйясӧс".

Конкретнӧй кӧсйысьӧмъяс

СССР Верховнӧй Сӧвет Коймӧд Сессиялӧн шуӧмъяс кыпӧдісны ыджыд трудовӧй энтузиазм Кӧчпон кирпичнӧй заводса рабочӧйяс да служащӧйяс пӧвсын. Торъя рабочӧйяс да работницаяс, Коймӧд Сталинскӧй Пятилетка нима социалистическӧй ордйысьӧмӧ включитчӧмӧн, кӧсйысисны шедӧдны нӧшта гырысь результатъяс да успехъяс асланыс уджын.

Резчица Шевелева ёрт кӧсйысис лунъя нормаяс тыртны 120—150 прӧчент вылӧ. **Габов.**

Ошкам Коймӧд Сессиялысь шуӧмъяс

45 морт Автогужтрестса служащӧйяс, шоферъяс, механикъяс да мукӧд чукӧртчисны июнь 3 лунӧ СССР Верховнӧй Сӧвет Коймӧд Сессиялы сиӧм митинг вылӧ.

Ыджыд радлунӧн найӧ чолӧмалісны Коймӧд Сессиялысь шуӧмъяс.

— Тайӧ кварталын,—висьталіс автобазаса директор Мотиевский ёрт,—миян водзын сулалӧны гырысь могъяс. Ми должен ӧсь отличнӧя нуӧдны ремонтнӧй уджъяс, бура лӧсьӧдчыны тӧв кежлӧ да содтӧдӧн тыртны мӧд кварталысь производственнӧй план. Мотиевский ёрт корис став служащӧйясӧс да автогужтрестса техническӧй состав включитчыны Коймӧд Сталинскӧй пятилетка нима социалистическӧй ордйысьӧмӧ.

Сажин.

Ёнмӧдны финансовӧй дисциплина

Уна служащӧй волісны СССР Верховнӧй Сӧветлӧн Коймӧд Сессиялы сиӧм митинг вылӧ, кодӧс вӧлі нуӧдӧма Сыктывкарса Банкын. Асланыс шуӧмын, кодӧс примитӧма тайӧ митинг вылын, банковскӧй работникъяс кӧсйысисны Сессия материалъяс кузя паськӧдны ассьыныс агитационнӧй удж. Найӧ кӧсйысисны водзӧ сувтӧдны нӧшта чорыд тыш финансовӧй дисциплина сувтӧдӧм могысь.

Правдин.

Производственнӧй удж сочетайтны воспитательнӧй уджкӧд

Комсомолец Шашев ёрт 1936 воын помаліс ФЗУ. Велӧдчӧм помалӧм бӧрын сійӧ затонӧ пырис уджавны слесарӧн. Кык во сійӧ уджаліс слесарнӧй уджъяс вылын, кӧні сійӧ петкӧдліс гырысь производственнӧй успехъяс. Уджын тыдовтчисны сылӧн и организационнӧй способностьяс. Затонса администрация да комсомольскӧй организация 1938 воын Шашев ёртӧс выдвинитісны механическӧй цехӧ мастерӧн.

Сыктывкарскӧй сплав затонса механическӧй цех, кӧні уджалӧ мастерӧн Шашев ёрт, лыддыссьӧ ӧні ведущӧй цехӧн. Ассьыс производственнӧй планъяс тайӧ цехыс тыртіс быд тӧлысь 180—200 прӧчент вылӧ. Уджын пример, ыджыд удж производительность сетӧны комсомолецъяс, кодъяс уджалӧны тайӧ цехас. Комсомолец токарь Алексей Попов, слесарь Селиванов, слесарь Павлов ёртъяс тӧлыссьыя планъяс тыртӧны 200—220 прӧчент вылӧ. Мастер Шашев ёрт аслас цехын пӧшти дзикӧдз бырӧдіс брак.

Коймӧд Сталинскӧй Пятилетка нима социалистическӧй ордйысьӧмӧ включитчӧмӧн удж прозводительность нӧшта содіс. Механическӧй цех ордйысьӧ моторо-сборочнӧй цехкӧд.

Социалистическӧй ордйысьӧмӧ включитчисны став комсомолецъяс, кодъяс уджалӧны цехын. Но омӧль сійӧ, мый затонса администрация да комсомольскӧй комитет эз котыртны цехъяслысь взаимнӧй прӧверка.

Оз омӧля уджав и моторо-сборочнӧй цех. Цехса начальникӧн уджалӧ комсомолец Михаил Попов. Январь тӧлысся производственнӧй программа цех тыртіс 128 прӧчент вылӧ, февраль тӧлысся план—153 прӧчент вылӧ. Бура уджалӧ тайӧ цехас ремонтнӧй бригада. Том рабочӧйяс Стахиев да Ермолин ёртъяс асланыс уджӧн оз кольтчыны комсомолецъясысь. Найӧ бура нуӧдӧны катеръяслысь профилактическӧй ремонт. 21 номера катер найӧ ремонтируйтісны 8 часӧн, норма содтӧдӧн тыртӧмӧн.

Сплав затон бердса комсомольскӧй организацияын 29 комсомолец. Комсомольскӧй комитет составын медся бур стахановецъяс-производственникъяс—Павлов, Мих. Попов, Шахов, Туркин да Демина ёртъяс. Ыджыд внимание аслас уджын комсомольскӧй комитет торйӧдӧ производственнӧй вопросъяс вылӧ. Производственнӧй вопросъяс обсуждайтсьӧны комсомольскӧй комитет вылын, собраниеяс вылын. Неважӧн комсомольскӧй комитет вылын обсудитӧма ВЛКСМ ЦК VIII пленумлысь шуӧмъяс, кодi кыпӧдіс нӧшта ыджыд интерес производственнӧй вопросъяс дорӧ.

Колӧ висьтавны воспитательнӧй удж нуӧдӧмын тырмытӧмторъяс йылысь. Комсомольскӧй организация партия радъясӧ передайтіс комсомолец Михаил Поповӧс, примитіс Ленинскӧй комсомол радъясӧ Коля Задоринӧс, Куратинӧс, Сусловӧс. Ӧні лӧсьӧдчӧ пырны партия радъясӧ комсомолец Алексей Туркин. Но тайӧ ставыс этша. Сплав затонын уджалӧ сё саяс том морт. На пӧвсын воспитательнӧй удж некутшӧм оз нуӧдсьы. Сійӧн и висьтавсьӧ, мый 1939 воын комсомоллӧн радъяс содӧны ньӧжйӧ. Комсомольскӧй комитет эз на куж бура котыртны ВКП(б) XVIII съездлысь материалъяс велӧдӧм, Сталин, Молотов, Жданов ёртъяслысь докладъяс велӧдӧм. Комитет омӧля тӧдӧ, кыдзи комсомолецъяс самостоятельнӧя велӧдӧны ВКП(б) историян, кутшӧм отсӧг налы колӧ.

Производственнӧй удж, производственнӧй вопросъясӧн занимайтчӧм оз вермы торъявны томйӧз пӧвсын воспитательнӧй удж нуӧдӧмысь. Тайӧ вопросъясӧ колӧ сочетайтны сідз, медым шедӧдны нӧшта ыджыд производственнӧй успехъяс. Тайӧ могыс ӧні сулалӧ Сплав затон бердса комсомольскӧй организация водзын.

П.

Котыртӧма выль комсомольскӧй организацияяс

Виз сиктын (Емдін районн) ӧні ставыс лыддыссьӧ 8 комсомольскӧй организация. Кык комсомольскӧй организация лои котыртӧма бӧръя кадӧ, ӧтиыс Половникса колхознӧй организация, а мӧдыс пошта бердса организация. Став комсомольскӧй организацияын нуӧдсьӧ ВКП(б) XVIII съездлысь материалъяс изучайтӧм. Сиктын котыртӧма куим краснӧй уголок, уджалӧ лыддысян керка.

В. Шильников.

„Седов“ ледоколлӧн дрейф

„СЕДОВ“ ЛЕДОКОЛЛӦН БОРТ, 5. (ТАСС-лӧн радиоспец. кор.). Тӧрыт „Седов“ дрейф районын вӧлі переменнӧй облачность. Пӧльтіс слабӧй рытыв-лунтӧв. Температура минус 6 градус. Судно местаӧн координатъяс луншöрын: войвыв широта 85 градус 47 минут да асыввыв долгота 73 градус 02 минут. Тӧдмалім океанлысь джуджта. Сійӧ тані 3.947 метра. Босьтім грунт. Наблюдайтсӧ йилӧн вӧрзьӧм.

Судно вылын ставыс благополучнӧ.

Н. Бекасов.

Выль заводлӧн медводдза сюрс автомашина

РОСТОВ-НА ДОНУ, 5. (ТАСС). Ростовскӧй автосборочнӧй завод главнӧй конвейер вылысь тӧрыт снимитӧма сюрсӧд автомашина. Завод цехъясын ыджыд производственнӧй подъём. Бӧръя куим лунӧ лэдзӧма 182 машина (план 150 машина). Заводын абу мийти отделение кодi эськӧ эз выполнит задание.

Заводса коллектив тышкасьӧ проектнӧй мощность—чукӧргны 100 машинаӧн лун—регыдджык освоитӧм вӧсна.

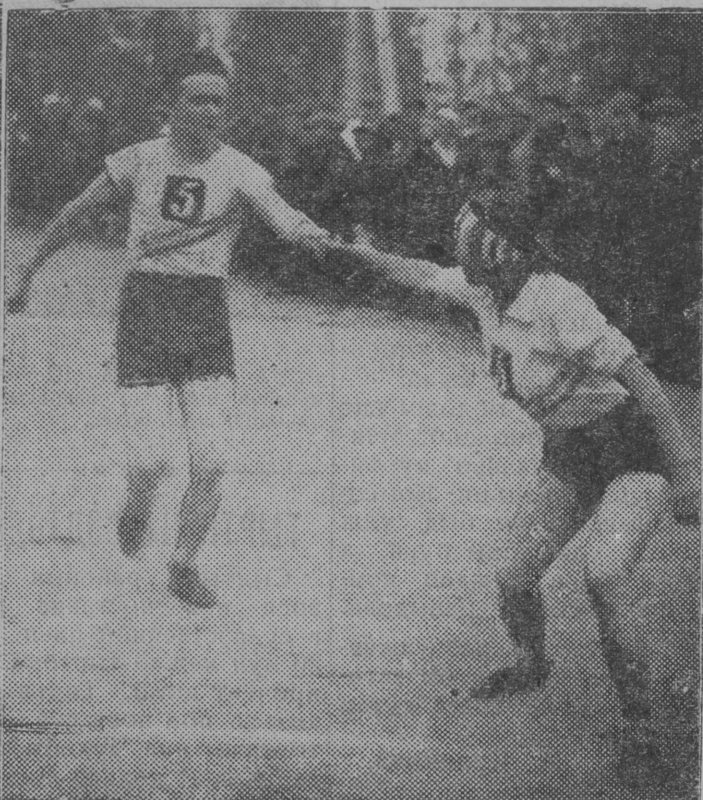
Дальней Востокӧ переселяйтчысьяс

ОРЁЛ, 5. (ТАСС). Талун вой Орёлсянь мунісны Дальней Востокӧ 409 семья Мценскӧй, Новосельскӧй, Залегощенскӧй, Моховскӧй, Свердловскӧй, Покровскӧй районъясса колхозникъяс. Колхозникъяс мунісны постояннӧй удж вылӧ оловяннӧй промышленность предприятиеяс вылӧ.

ХАСАНСА ГЕРОЙЯСЛЫСЬ ПАМЕТЬ УВЕКОВЕЧИТӦМ

СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Президиум Хасанса геройяслысь паметь увековечитӧм могысь шуис Приморскӧй крайса Посетскӧй район переименуйтны Хасанскӧй районӧ, стрӧитны памятник Хасанскӧй бойяс районын, установитны август 6 лун Первой отдельнӧй Краснознаменнӧй Армиялӧн праздникӧн, кызди Первой ОКА частьяслӧн генеральнӧй атака лун, Заозернӧй высота да Сӧветскӧй му японскӧй захватчикъясысь весалан лун. СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Президиум сiдз жӧ учредитіс хасанскӧй бойясса участникъяслы нагруднӧй значок.

Июнь 6 лунӧ Сыктывкарын муніс „Коми комсомолец“ газет нима эстафета. СНИМОК ВЫЛЫН: шуйгавылын—вӧрзаводса командаысь участница финиш вылын; веськыдвылын—этап вылын эстафета передайтӧм.

„Коми комсомолец“ газет нима эстафета

Дас час кежлӧ Сыктывкарса Киров нима улич вылӧ, Культура да шойччан парк бердӧ, заводитiсны чукӧртчыны карса уджалысьяс йӧз. Тувсов шондi сайласис кымӧръяс сайӧ. Карса физкультурникъяслы луныс удайтчис эз гажа, но „Коми комсомолец“ газет нима эстафета вылӧ участвуйтны локтiсны унаӧн. Локтiсны „Динамо“ обществоса, фельдшерско-акушерскӧй школаса, стройтехникумса, вӧрзаводса физкультурникъяс.

11 час. Уна сюрс томйӧз тыртiсны улич. Ровнӧй радъясӧн сувтiсны том физкультурникъяс. Со Фельдшерско - акушерскӧй школаса, стройтехникумса, вӧрзаводса командаяс. Духовӧй оркестр ворсӧ физкультурнӧй марш. Мыйда вын, мыйда энергия чувствуйтсӧ том физкультурникъяслӧн мускулъясас!

Эстафетаын участникъяс мунӧны этапъяс вылӧ. Первой этапса котӧртысьяс сувтiсны старт вылӧ. Судья секундомерӧн киын лептӧ кисӧ. Став зрительяс видзӧдӧны стартуйтысьяс вылӧ. „Марш“ и ставныс найӧ, шыбытчисны забегӧ. Ӧти, кык, куим кытш... Первойя этапын нин инициатива босьтӧ „Динамо“ обществоӧн команда.

Со и витӧд кытш. Зрительяс петӧны улич вылӧ. Туй вомӧн нюждӧдӧм финишлӧн шӧвк лента динӧ котӧртӧны бӧръя этапса участникъяс. Первойӧн финиш лента орӧдӧ „Динамо“ обществоысь физкультурница Жилина ёрт. Публика встречайтӧ сiйӧс аплодируйтӧмӧн. Мӧд мортӧн финишӧ воӧ фельдшерско - акушерскӧй школаса командаысь участница Башлыкова ёрт. Сылӧн кадыс Жилина ёрт серти омӧльджык сӧмын 4 секундӧн.

Эстафета вылын дзик эз участвуйтны „Учитель“ обществоысь физкультурникъяс. Весиг эз участвуйтны Пединститут, Педрабфак да Педучилищеса физкультурнӧй командаяс, кодi висьталӧ сы йылысь, мый тайӧ обществоӧн веськӧдлысьяс Клочков да Двинский ёртъяс немтор эз вӧчны тайӧ серьёзнӧй мероприятие кузя. Немтор эз вӧчны тайӧ делӧас и Педучилище, Педрабфак да Пединститут бердса комсомольскӧй организацияяс.

С. Попов.

КИТАЙЫН ВОЕННӦЙ ДЕЙСТВИЕЯС

ЦЕНТРАЛЬНӦЙ КИТАЙЫН

Тяньмынь районын (Ухань сянь рытыввылын) японецъяслысь наступление венӧма. Японецъяслы быть лои вешйыны Тяньмыньӧ 200 сайӧ мортӧс виӧмӧн воштӧмӧн.

Хунань провинцияын бойясын Иочжоусянь лунвылын май 22—25 лунъясӧ японецъяс воштiсны 3 сюрс мортӧс виӧмӧн да 4 сюрс ранитӧмӧн.

ВОЙВЫВ КИТАЙЫН

Шаньси рытыввыв юкӧнын вылысь пансисны чорыд бойяс. Чжун-ян-Лиши районын чукӧртӧма 20 сюрсысь унджык японскӧй салдатӧс, 30 орудие, 50 сьӧкыд пулемёт, 200 грузовик да уна переправочнӧй средствояс. Гырысь японскӧй вынъяс, кодъяс выступитiсны Чжун-ян Лишисянь да Фыньянсянь, мунӧны рытыввывлань Хуанхе ю форсируйтӧм могысь. Китайскӧй войска упорнӧя сопротивляйтчӧны. Найӧн сувтӧма Лиши вылӧ наступайтӧм. Японецъяслысь наступление задержитӧмлы отсаліс китайскӧй частьяслӧн июнь 1-й лунся вичмысьтӧм атака. Атака дырйи виӧма 500 японецӧс. Провинция рытыввыв юкӧнса став фронт кузя мунӧны чорыд бойяс. Японскӧй авиация дугдывтӧг бомбардируйтӧ китайскӧй позицияяс Хуанхе ю пӧлӧн.

Май 31 лунӧ Шаньси провинция лунвыв юкӧнын восстайтiс японецъясӧн местнӧй населениеысь котыртӧм 500 морта отряд. Восстание заводитчис китайскӧй партизанъяслысь паныд выступитны приказ получитӧм бӧрын. Японскӧй частьяскӧд бой бӧрын восстанецъяс ӧтувтчисны китайскӧй войска дорӧ.

Табуи Германиялӧн да Италиялӧн планъяс йылысь

ПАРИЖ, 4. (ТАСС). Югославскӧй принц-регент Павеллысь Берлинӧ ветлӧм комментирутӧмӧн, тӧдса французскӧй журналистка Табуи гижӧ, мый быттьӧ иностраннӧй делӧяс кузя Германия министерствоса юридическӧй департамент лӧсьӧдiс секретнӧй соглашениелысь текст, кодӧс лоӧ сетӧма принц-регент Павеллы. Аски кежлӧ быттьӧ лоас гӧтов мӧд соглашениелӧн текст, кодӧс лоӧ заключитӧма генерал Франкокӧд.

Табуи юӧртӧ водзӧ, мый Испанияын ӧнi имеитсӧ 326 германскӧй да 248 итальянскӧй сьӧкыд бомбардировщик, 147 германскӧй да 318 итальянскӧй истребитель, 16 германскӧй да 38 итальянскӧй сверхскоростнӧй истребитель, 126 германскӧй да 150 итальянскӧй разведчик да 150 различнӧй самолёт, кодъяс ремонтитсьӧ.

Французскӧй лётчицалӧн пуксьывлытӧм лэбзьӧм

ПАРИЖ, 4. (ТАСС). Французскӧй лётчица Элизабет Лион, кодi лэбзис июнь 2 лунӧ Истрысь (Марсель дорын), тӧрыт воис Дакарӧ (Французскӧй рытыввыв Африкаын главнӧй кар). Лион лэбис пуксьывтӧг 21 час 20 минут да муніс 4. 200 километр 196 километрӧн час шӧркодя скорость дырйи. Лэбзьӧм вӧчӧма легкомоторнӧй самолёт „Кодрон“ вылын.

Китайын опиумокурениекӧд тыш

ЧУНЦИН, 5. (ТАСС). Июнь 3 лунӧ Чунцинын пасйисис опиумлы паныд тыш заводитчӧмлы сё воа тырӧм. 1839 вося июнь 3 лунӧ Боккатигрис портын китайскӧй правительство приказ серти вӧлi отберитӧма английскӧй торговецъяслысь опиум да сотӧма. Тайӧ эпизод лоис поводӧн англо-китайскӧй „опиумнӧй войналы“.

Опиумлы паныд тыш заводитчӧмлысь годовщина пасйӧмӧн китайскӧй правительство объявитiс кампания странаын опиумокурение дзикӧдз бырӧдӧм кузя. Наживитчыны да миян страналысь устойяс орӧдны зiльӧмӧн,—висьтавсӧ Чан Кай-Шилӧн народ динӧ шыӧдчӧмын,—японецъяс усиленнӧя паськӧдӧны опиум да мукӧд наркотикъяс найӧн босьтӧм районъясын. Бырӧдӧн кодi корас опиум должен видлавсьыны миянӧн кыдзи предательяс, а опиумӧн тӧргуйтысьяс дорӧ ми должен сӧ относитчыны сiдз жӧ, кыдзи враглӧн армия дорӧ.

Ответственнӧй редактор
И. Г. УЛЬЯНОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты „Коми комсомолец“. Телефон: 5—01.
Подписная плата: на 1 год—18 руб., на 6 мес.—9 руб., на 3 мес.—4 руб. 50 коп., на 1 мес.—1 руб. 50 коп.

Уполн. Главлита № 1458.
Типография Наркомместпрома Коми АССР.